

тем спілкування. Для кожного класу визначено показники сформованості умінь відповідно до видів мовленнєвої діяльності. Вони слугують орієнтирами для роботи вчителя.

У змісті програм вказується орієнтовний мовний інвентар (лексика, граматики). Лексичний матеріал узгоджується з тематикою іншомовного спілкування у межах кожного класу. Представлений граматичний матеріал презентується та активізується у залежності від комунікативних потреб учнів.

У змісті програм представлена орієнтовна модель тематичного планування. Вона може слугувати методичною підтримкою діяльності вчителя, покроково вказуючи дидактичні дії, котрі доцільно йому здійснювати під час прогнозування своєї діяльності з учнями у межах теми чи підтеми іншомовного ситуаційного спілкування.

Деякі аспекти компетентнісно орієнтованого навчання іншомовного спілкування учнів 5–6 класів гімназій

*Т. К. Полонська,
кандидат педагогічних наук,
старший науковий співробітник
Інституту педагогіки НАПН України*

Основна мета дослідження полягала в теоретичному визначенні, науковому обґрунтуванні та експериментальній перевірці ефективності методів реалізації наскрізних змістових ліній, формування міжкультурної іншомовної комунікативної компетентності (в аудіювання, читанні та письмі) і критичного мислення учнів 5–6 класів гімназій.

У результаті проведеного дослідження здійснено таку роботу:

- *теоретично обґрунтовано* педагогічні засади реалізації наскрізних змістових ліній на уроках іноземних мов у 5–6 класах гімназій;
- *виокремлено та схарактеризовано* зміст інтегрованих змістових ліній, визначених чинною навчальною програмою з іноземних мов для основної школи та способи їх реалізації у процесі навчання іноземних мов учнів 5–6 класів гімназій;
- *дібрано, адаптовано й описано* окремі інтерактивні методи та ігри реалізації інтегрованих змістових ліній на уроках іноземної мови (*методи*: «мозковий штурм», метод «ПРЕС», «Ажурна пилка», «Мікрофон», «Даймонд»; *ігри*: «Рулетка живої природи», «Хто я?», «Кольорова руханка», «Реклама дитячого кафе» тощо);
- *розроблено та схарактеризовано* систему вправ і завдань для формування міжкультурної іншомовної комунікативної компетентності учнів 5–6 класів гімназій в аудіюванні, читанні та письмі з урахуванням сучасних умов і тенденцій відповідно до компетентнісного підходу та *апробовано* її в 5-6 класах гімназій експериментальних навчальних закладів відділу;

- *проаналізовано* проблему розвитку критичного мислення як засобу формування мовної особистості учня, *розкрито* сутність критичного мислення як технології компетентісно орієнтованого навчання іноземних мов у 5-6 класах гімназій;
- *визначено та схарактеризовано* ефективні методи формування та розвитку критичного мислення учнів 5–6 класів гімназій на уроках іноземної мови («Інтелект-карта», «Кластер», «Синквейн», «Діаграма Венна», «Кошик ідей», «Концептуальне колесо», «Кола по воді», «Дерево припущень» тощо);
- *апробовано* основні науково-теоретичні положення, викладені в підготовлених розділах методичного посібника і методичних рекомендацій;
- *опубліковано*: навчально-методичний посібник (у співавт.), бібліографічний покажчик (у співавт.), розділи у книгах - 3, статті - 9, матеріали і тези конференцій- 36; *підготовлено* до друку рукописи методичного посібника і методичних рекомендацій (у співавт.).

Методичні засади створення системи ситуаційних завдань для формування міжкультурної іншомовної комунікативної компетентності учнів гімназії

*І. О. Горошкін,
кандидат педагогічних наук,
старший науковий співробітник
відділу навчання іноземних мов
Інституту педагогіки НАПН України*

Основним завданням іншомовної освіти в сучасних умовах є формування міжкультурної іншомовної комунікативної компетентності здобувача освіти, який не лише вмітиме усно чи письмово висловлювати власну думку іноземною мовою відповідно до ситуації, а й буде здатним розв'язувати засобами іноземної мови актуальні життєві проблеми. Узагальнивши кілька тлумачень, пропонуємо таке: МІКК – це інтегрована характеристика особистості учня, що передбачає оволодіння ним досвідом іншомовного спілкування в усній та письмовій формах, засвоєння культурних цінностей народу, мову якого опановує; особистісний ресурс, що визначає здатність людини ефективно реалізовувати себе в умовах міжкультурної комунікації.

Вивчення літератури з проблеми дослідження, спостереження за освітнім процесом уможливили висновок, що потужним інструментом формування МІКК є ситуаційні завдання – змодельовані навчальні завдання, максимально наближені до життєвих, що пропонують учням розв'язати певну проблему або виконати певну соціальну роль у конкретній ситуації. Ситуаційні завдання сприяють переходу учнів від діяльності в навчальній ситуації до діяльності в реальній життєвій ситуації, що відповідає вимогам компетентісно орієнтованого навчання – вийти за межі уроку. З огляду на це особливої актуальності набуває розроблення й використання системи ситуаційних завдань, що уможливить ураховання вікових